

2025-2026 Adli Yılı başladı

1 Eylül 2025

**Daha İyi Yargı Derneği reform öneriyor:
“Savcılık adliye dışına çıksın
savcı avukatın yanına insin”**

Adli yıl, 1 Eylül 2025 Pazartesi günü başladı. Daha İyi Yargı Derneği, 2025-2026 Adli Yılı dolayısı ile savcılık kurumunu değerlendirdi. Savcılığın yargıdaki konumunun, oluşumunun, görev ve yetkileri ile işleyişinin kapsamlı olarak ıslah edilmesi gerektiğine dikkat çeken Daha İyi Yargı Derneği, savcılık ofislerinin adliye binalarından çıkarılmasını, mahkeme salonlarında da savcının hâkimle aynı kürsüde oturmasını değil hâkimin karşısında, avukatlarla aynı seviyede durmasını öneriyor. Daha İyi Yargı Derneği'nin savcılık kurumuna ilişkin değerlendirmesi şöyle:

Savcılık soruşturmaları toplumda endişe yaratıyor

“Savcılıklarının başlattığı ceza soruşturmaları, ifadeye çağırma ve yakalama kararları, bir kısmında henüz iddianame düzenlemeden savcıların talepleri üzerine verilen tutuklama ve diğer özgürlük kısıtlama kararları, toplumsal ve siyasal hayatı etkilemektedir. Toplumun geniş bir kesimi savcılıkların bu işlemlerine dayalı olarak yargının siyasi bir enstrüman haline geldiğinden endişelenmekte ve şikâyet etmektedir. Savcılık kurumunun yargıdaki konumu, önemi ve işlevi hakkında kamuoyu yeterli bilgiye sahip değildir. Ancak mahkemelerde savcıların hâkimlerle aynı kürsüyü paylaşmaları ve hâkim ile aynı dosya üzerinden çalışmaları, kamuoyunun dikkatini çekmektedir.”

Savcılarının bağımsızlığı, tarafsızlığı, şeffaflığı

“Üzerinde durulması gereken bir konu da savcılıkların yargı içindeki konumu, bağımsızlığı, tarafsızlığı, şeffaf ve hesapverir olmaları gereğidir. Çalışmaları için gereken mali ve maddi imkanları devletin sağladığı savcılarının, yöneticilere bağımlı, yakın ilişki içinde veya nüfuzu altında olması, yargıyı bağımsız bir güç olmaktan çıkarıp iktidarın bir uzantısı haline getirir. Bu durum, devletin cumhuriyet ve demokrasi niteliğini kaybetmesinin, önce oligarşiye ve zaman içinde tiranlığa dönüşmesinin yolunu açabilir.”

Daha İyi Yargı Derneği, savcılık kurumu için şu reform önerilerinde bulunuyor:

Hâkimler ve savcılar fiziken birbirinden ayrılmalı

- Savcılarının ofisleri adliye binaları dışına çıkarılıp, tamamen başka bir binada konumlanmalı.
- Adliyelerde ve lojmanlarda hâkimler ve savcılar arasındaki sosyal mesafe artırılmalı.
- Başsavcılar, Adalet Komisyonları'ndan çıkarılmalı.
- Adliyelerin yönetimi tarafsız yöneticilere verilmeli.
- Savcı ve hâkim adaylığı, kurumsal olarak ayrılmalı.
- Hâkim ve savcılarının rutin tayinleri (rotasyonu) planlanırken, aynı kişilerin uzun süre aynı yerlerde görev yapmamalarına özen gösterilmeli.

Savcılar, hâkimin kürsüsünden savunmanın seviyesine inmeli

- Savcılar mahkeme salonunda hâkimle aynı kürsüde değil değil, hakime karşı aynı mesafede, avukatlarla aynı seviyede durmalı.
- Mahkemelerde savcı ve suçtan zarar gören ile sanık ve avukatı birlikte durmalı, görüntü olarak da iddia ve savunmanın eşitliği sağlanmalı. Sanık sadece sorgulaması sırasında bunun için ayrılan özel bir yerde oturmalı.
- Savcılar açtıkları davaları, hâkimin çalıştığı aynı dosya üzerinden değil, kendi ayrı dosyaları üzerinden yürütmeli.
- Şüpheliyi suçlamaya ve temize çıkarmaya yönelik iddia ve savunmanın (tez ve antitezin) tam eşit ve denk olması sağlanmalı.
- Soruşturmalarda çifte savcı görevlendirilmeli, biri suçlamaya (tez) diğeri ise şüpheliyi temize çıkarmaya (antitez) yönelmeli, şüphelinin külfete katlanmadan kendini savunabilmesi sağlanmalı.
- Terör gibi istisnai haller dışında soruşturmada gizlilik kararı verilmemeli, iddia ve savunma, hiçbir kısıtlama olmadan soruşturma dosyasına erişebilmeli.
- İddianame düzenleyerek dava açan savcı, açtığı davayı sonuna kadar takip etmeli, duruşmalarına da o katılmalı.

Özgürlükleri kısıtlamaya doğal hâkim karar vermeli

- Tutuklama ve diğer özgürlükleri kısıtlamaya sadece, şüpheliye yöneltilen suçlamaya bakmaya yetkili mahkeme hâkimi (doğal hakim) karar vermeli.
- Yetkili mahkemenin kararlarına karşı itirazları, heyet halinde çalışan ağır ceza mahkemeleri karara bağlamalı.
- Ağır ceza mahkemelerinin ilk elden vereceği tutuklama ve sair özgürlük kısıtlama kararlarına karşı itirazları, en yakın ağır ceza mahkemeleri karara bağlamalı.
- En yakın ağır ceza mahkemelerinin kararlarına karşı itirazlar ise ona en yakın yerdeki, bünyesinde ikiden fazla ağır ceza mahkemesi başkanı bulunan bir heyet değerlendirmeli.
- Hukuk davalarında olduğu gibi ceza davalarında da özgürlüğü kısıtlayan kararlara karşı istinaf mahkemelerinde duruşmalı itiraz imkânı getirilmeli.

Daha İyi Yargı Derneği'nin Türkiye'de savcılık kurumuna ilişkin çalışmasının tamamına web sitesinden (dahaiyyargi.org) ulaşılabilir.

BİLGİ İÇİN

Daha İyi Yargı Derneği

Türkiye'deki yargı sorunlarını tespit edip çözüm önerileri geliştirmek, bu öneriler üzerinde toplumsal mutabakat sağlanması ve çözümlerin hayata geçirilmesi için çalışmak üzere Kasım 2014'te kurulmuş, siyaseten tarafsız sivil toplum kuruluşu. Yönetim kurulu başkanlığını Av. Mehmet Gün'ün yürüttüğü Daha İyi Yargı Derneği'nin amacı Türkiye'nin, uzlaşma kültürünün egemen olduğu, barış içinde yaşayan, üretken, uluslararası alanda rekabetçi ve müreffeh bir toplum haline gelmesine, yargının daha ilerletilmesi ve geliştirilmesi yolu ile katkıda bulunmak. Dernek bu amaçla yargıda A'dan Z'ye bir reform öneriyor (www.dahaiyyargi.org/adan-zye-turk-yargi-reformu/).
www.dahaiyyargi.org